

HRE

dominica
mittaina
pasche sit

14 Jil

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI;
DN. DAN. LVDOLPHI;
LIB. BAR. de DANCKELMANN;
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

DG, 7

Ingressus
WITEBERGAM
ILLVSTRISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI, DOMINI FRIDERICI GVLIELMI, DVCIS SAXONIAE, &c. Administratorisq; Ducatus Septemuiralis, accipiendo
Homagio adornatus. A.D. IV.
Non. Martij.

Et carmine heroico celebratus

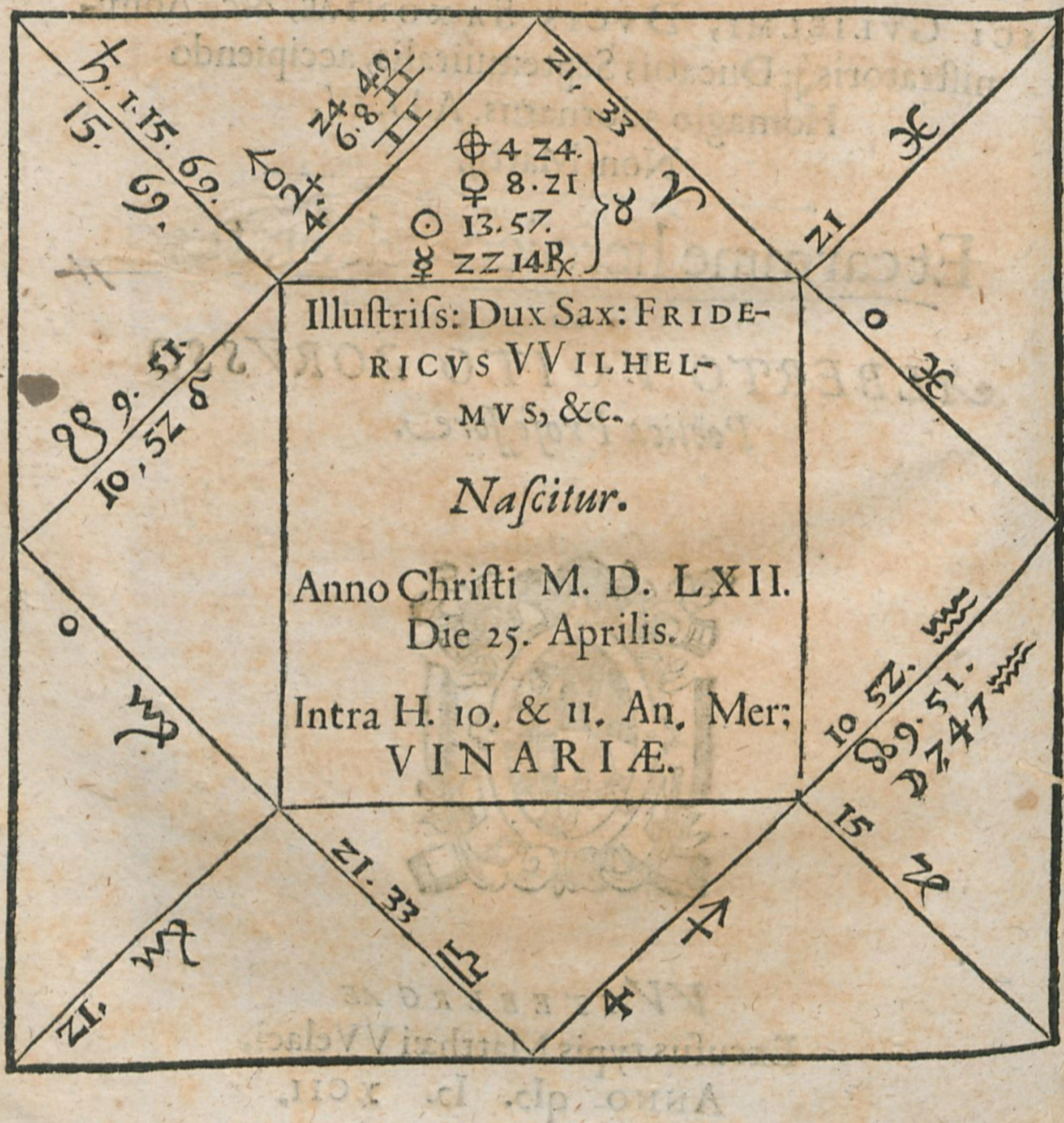
ab
ALBERTO VOITO BORVSSO
Poëtica Professore.

VVITEBERG AE
Excusus typis Matthæi VVelaci.
ANNO qd. I. xcii.

Thema cœli, cuius in sequenti Carmine fit mentio.

 Lux Teutoniae FRIDERICE VVILHELME! tuqz
Dux o Saxonia! spes, o, spes altera RVTÆ!
Quæ tanta tenuere moræ? quonam, Inclite Princeps!
E gremio patriæ, aut potius quibus ætheris oris,
Indignante polo, E frustra retinentibus astris
Expectate venis? ut te post vota tuorum:
Post crebros gemitus, post tot suspiria abimo
Pectore rupta super damno pietatis E Artis:
Ut te post tristeis obituis, post mœsta parentis
CHRIST JANI, patriæ magni sancti qz, Parentis,
Funera: post varios urbisqz hominumqz labores:
Post subitos fati motus vatumqz tumultus:
Squallore, E nigro luctu, lacrumisqz sepulti
Accipimus tandem optatum, vultusqz beatos
Aspicimus, celsoqz audi pendemus ab ore:
Dum coniuratis firmantes mutua dextris
Fædera, Diuinos Domino cumulamus honores:
Et toto gratos sentimus pectore motus:
Ac velut in vitam post fata redire videmur.

Non tam, qui crepera carpit sub nocte viator
Fessus iter, ventosqz diu perpessus E imbreis,
Ignarusqz via vitaqz incertus, E ex spes,
Exultat medio in luco, si forte virum quem
Conspexisse datur, qui lampada præeat almam,

Edoceatq; viam & comitem se iungat amicum.
Non ita latifco conspirant atria plausu,
Cum Deus affulget miseris, quem machina cælo
Ostendit scena, cum res humana labascit:
Non sibi sic caro soboles spoliata Parente,
Non sibi sic caro matrona orbatamarito,
Hunc illum ve aliis reducem grātatur oboris.
Nec tali nauas decumanis fluctibus actos
Gaudia pertentant sensu, aut cum fulgure amico
Tyndaride apparent: aut cūm pleno ostia velo
Saluaphalanx subit et patrio stant littore puppes:
Quālē hodie puppemq; tuam, pubēmq; tuorum
Leticia fremere ipse vides (licet atra recentis
Signa gerant luctus, & adhuc sub pectore Diuus
CHRISTI ADES VIAL) dum tu dum missus Olympo
Ingrederis. Turba, ecce, ruunt, pueri, atq; puella,
Grandæuiq; senes, iuuenes matrēsq; marēsq;
Ecce me ant peditum præmissi ex urbe manipli,
Hic gladio fidens, sublustri hic arduus hasta,
Hic humeros firmoq; instratus pectora ferro,
Hic flammacannaq; tonans plumbōq; volucris
Fulminat, ac rutilo subtexit puluere cœlum.
Immixta Marti Charites dulcisq; Camæna
Sese una effundunt certatim, aditusq; coronant,
Et tibi in occursum portis bipantibus adsunt.

Jāmq;

Iamq; ades, & Diu cum Fratre ac coniuge Dia
M agnorumq; simul procerum comitante caterua,
Senis vectus equis tectusq; satellite fido
Ingrederis, mediām q; subi celsissimus urbem,
Ingrederis, gentemq; tenes mentemq; tuorum
Expleri ut nequeant, ex arde scantiq; tuendo
Os humerosq; Deo similem, & per munia Diuum.
Qualis, ubi mundo se astris comitantibus infert
Hesperus, & roseo cœlum ac terram ore serenat,
Insomnes pernox oculos animosque moratur.

Iamque ARCEM, (prono qua sol petit aquora curru,
Quiaque pater veteres Albis mutauit arenas.)
Ascendis magna virtutum luce coruscus
Et meritis prestans: quales Capitola quondam
Romulidum ascendere duces, quos turba triumpho
Cantabant auroque graues, lauroq; superbos.

Vestibulum ante ipsum, primoque in limine tecti
Interioris agit se obuius ordine R E C T O R
Leucoridum, atque una Medicina gloria Phœbus:
Quem pia Religio, sacra quem Themis, atque Hygiea
Insequitur stipans: simul & comitatus aguntur
Albiaci patres ludi, & schola docta sophorum.
Tām Natura parens: Stellis que ardentibus apta
Uranie: & Dea gesta virum per secula condens:
Quam suada & triplicis facunda potentia lingua:
Tum Logice: & Mores formans, vitaque Magistra:

Describensque orbem radio: ac contemta Poësis:
Quæ miro inter se conspirant flamine, & aureo
Stamine, iuncto operas obeunt per mutua passu.

Parte alia proceres urbis prudensque SENATVS,
Consul, & exconsul, Prætor, totumque tribunal,
Index, assessor, præfecti, ædilis, & ordo
Patricius, Censor, manceps, plebisq; Tribuni,
Et vulgi ipsa medulla, quater denuq; virum vis,
Ambrosiæ pascendi homines cerebroq; Minerua:
Omnes atrati pullis in vestibus, omnes
Tegmine vittato capitis stant ordine longo:
Vertice stant nudo, nudoque sub aetheris axe
Ingressum excipiunt, & flexo poplite adorant.

O! quæ nunc facies urbis? quive aetheris alti
Consensus? unde conspirant, terra, polusq;
In fasces FRIDERICE tuos GVLIELME: & honorem
Gratantes quasi mutuiter se vincere certant.

Hactenus undarum genitor, Sala, Albis, Elister
Fleuerunt obitus Domini, Patriaque parentem,
Planxere, insolito tollentes murmure fluctus:
Qui tot fata ducum, tot tristia funera secum
Imperii procerum tantillo tempore traxit:
Occidit & medio ducenda tramite vita,
Occidit (heu!) fulmen Rheni, culmenq; virorum,
Occidit (heu!) JANVS CASIMIRVS, quo prior alter

N° 6

Nec virtute fuit, nec sumtis fortior armis.
Heu Pietas! heu sancta Fides! inuictaque bello
Dextera! heu patriæ iactura miserrima rerum!
Non illi sese non quisquam impune tulisset
Obuius irato: seu iam pedes iret in hostem,
Seu pernicise qui hauriret calcaribus armos.
Nunc cœlo viuens superis coniuia mensis
Dicit, qua cithara cantus, qua gaudia degunt:
Qua pax lata habitat nullis obnoxia curis,
Qua nulle insidia non Martia classicæ possunt,
Non rixa aut cædes vitam turbare beatam.
Occidit an etiam IANVS FRIDERICVS, ad Istrum
(Heu sortem indignam!) summotus? ceu vaga sparsit
FAMA Malum quo non aliud fallacius ullum.
Num verò, num viuit adhuc & vescitur aura?
Viuit (io!) viuit: viuatque perennis in ænum:
Viuat (io!) nectarque bibat super æthera sero,
Saluus & heroam PROLEM & patria arua recusat.
Ergo etiam in pluviis visus fletumque resolui
Et tandem lacrumas alibi fudiisse cruentas
Æther ipse, minusque fuit tractabile cœlum.
Quin etiam perculta, suum & testata dolorem
Terragemens, vastaque tremens se rupit hiatu:
Tum pater horrendo perfregit fulmine nubes:
Sauiaque miscuerunt inter se prælia venti,

Vsq;

Vsque adeo ut, superum præsens nisi cura resistat,
Omnia diripient, verrantq; ferantq; per auras,
Et damno inuoluunt sylvas dominosque domosq;:
Quid mirum est homines tristeis? quibus hactenus omnis
Atra dies, turbata quies, sublata voluptas,
Aspicere ut cœli tandem conuexa pigeret:
Suspendere simul mœsta, & sine honore relicta
Pierides cantusque suos, citharasque Vacuna:
Et scissa ingemuit vadens Ecclesia pallà:

Nunc vero nunc vndalique, nunc maximus Albis
Dulce strepit, placidaque iterum sub murmurat urna:
Ac molles circum ripas iterum agmine leni
Lambit, ut arcano testetur gaudia vultu:
Nunc venti posuere, omnisque repente resedit
Impetus, ac mollis terras amplectitur aura:
Cuncta nitent, nunc cuncta vigent, nunc omnia rident
Adventu Dux magne, tuo: vultum omnia mutant:
Omnia latiam præse iam ferre videntur:
Iam rumpunt sacra diurna silentia Musæ,
Cantandoque tuos Helicon desudat honores.
Latior affulget facies stellantis Olympi:
Gratior exurgens propiori lampade Phœbus
Carpit iter, radiisq; orbem vernantibus afflat.
Deponuntq; niues sylue, collesq; capillos
Expediunt, remouentq; alto de vertice canos:

Herba

Herbarumq; toros instaurat Flora, sinumq;
Terra mouet, rediuiua fouet succumq; ministrat,
Vnde boues repetant & oues alimenta, nouumq;
Carmen aues meditentur, apes sua texa refingant:
Quid mirum est homines latum pœana mouere?
Ergo etiam luctu soluit se Leucoris omni,
Ingenio genioq; litans: Diuumq; secundis
Te mensis adhibens voces ad sidera iactat:
CHRISTIANVS cælo, Numen FRIDERICVS auito
Nomen habet Numenq; tenet GVLIELMVS in orbe:
Onimum dilecte DEO! cui seruit & aether,
Et formidati dirimunt fera prælia venti.
Joua pater! (Nam principibus te Numine misces)
Hanc latam lucemq; duci genti q; piorum
Esse velis: nostrosq; huus meminisse minores.
Responsant ripæ, responsant Albidos undæ,
Et nemorum docilis cantus imitatur imago:
CHRISTIANVS cælo DEVUS EST FRIDERICVS in orbe:
Onimum Dux care DEO! cui prodigus aether
Paret, ut Æolii frangant sua flamina fratres.
Miratur Genius plausum, miratur OREAS
CANDIDA, cum populos sylvasq; audiret ouantes.
Et, quis ait nostris successit mænibus hospes?
Ut queat aduentu cæli terraq; tumultus
Frangere, & aspectu vel solo Elementa ciere.

In sua, vota hominumq; omnem obtinuisse fauorem,
Et luctus horum, & fluiorum sternere fluctus?

Sis bonus (ô!) felixq; tuis: Princepsq; paterq;
In greedere, & votis vocitari adsuete tuorum.
Fata dabunt, has sapè vias, hanc sapius urbem
Visere, & hos tractus contingere Numine dextro:
Quaproavis doctis augusta palatia Musis
Struxit, aiusq; tuus vallo & muro oppida cinxit.
Tunc mihi tunc liceat, redimitum tempora lauru
Fre per Aonios colles, medianq; per urbem
Herooq; gradu, grandiq; incedere plectro:
Tum canu exarmare feras, Eurosq; morari:
Auratoq; tuum deducere pectine Nomen,
Quod stupeat præsens ætas, stupeantq; nepotes:
Inuide atq; tuis me uatem Oeagrius Hamus
Montibus, inuideant nemorosa cacumina Pindi:
Quem, quoties aderis toties (modo fata favebunt)
In landes GVLIELME tuas oriensq; cadensq;
Inueniet fidibus Titancitharaq; vacantem:
Inueniet Phœbe comitata nitentibus astris.

In greedere, & (quod ritè facis) te iam quoq; dignum
Finge DEO, facilesq; Deus ne sperne Camænas.
In greedere, & vobis consensu Iuris & equi
Debita, non ullâ seu vi seu fraude petita
Suscipte sceptræ, libensq; amplissima regna capesse.

Nam

Nam sat firma tenes tanta fundamina molis:
Et satis apta nouis affers molimina curis.
Ecquid enim Natura animo, fortuna ve fōrse,
Quid superūm pater ipse tibi Christus ve negaret,
Qui tanto Christi flagras succensus amore?
Nam quantus qualisq; tuo sub pectore regnet
Doctrina cœlestis amor, qua cura sacrorum,
Hoc PIETAS, Castaq; preces, hoc sobria vita
Testatur ratio, Zelusq; & maximus ardor,
Et studium veri, quo sacra volumina pergis
Nocturna versare manu, versare diurna,
Sapè adhibens patrum commenta probata piorum:
Addunt vim superi, & stimulus quibus acriter ausis
Moliri genio semper suprema fauente:
Et semper magis anniti atq; intendere vireis
Addiuinum aliquid, laudemq; ambire Deorum,
Ferre iter ad cœlum, atq; humiles dediscere terras.
Et quanquam ingenio primis præclarus ab annis
Sponte tua existens, frugis matura futura
Indicia edideris, rigido velut ungue Leones
Dant generis dant signa sui: Super omnia menti
Accessit cultura tamen, qua semina cœli
Insita promouit, fouit, promteq; sequentem,
Per suaveis Musarum hortos per amœna vireta,
Nunc Clio, nunc Vranie, nunc Calliopea

B 2

Nunc

Nunc alia monstrante viam, fidoque Magistro,
Ad Sophiæ euexit pulcris conatibus arcem,
Seminaque ad fructus vita perduxit opimos.

Vsque adeo, ut quod doctrinam sophiæ reperta,
Et lingue cultum triplicis, doctasque Camœnas,
Tum gemini studium Iuris, Decretaque Legum
Attinet, haud ulli veterum virtute secundus
Extes, quin potius nemo equiparandus auorum
Jure tibi fuerit : Tantum Ars doctrinaque pollet.

Credo equidem de te doctum esse Platona locutum,
Cùm dixit : Fore tum populos urbesque beatas,
Cùm proceres orbem sapientes, aut sapientum
Qui callent monumenta, regant, gentesque gubernent.
Contra totæ urbes, quanto vis nescia Recti
Stet populis cassique animiratione Regentum,
Sapius excise, tot latè exempla ministrant.
Et merito Siculipæna affecere magistrum,
Qui Phalarin dictis formaret & arte sinistra.

Nec Bacchi te pocla unquam fregere, nec ullæ
Illecebrae Heroum fœdarunt criminè pectus,
Quo minus ingenii docto conamine dotes
Exeruisse queas, terrisque impunè relictis
Astra volare super mente inque affigere cælo.
Hic ubi tutæ quies, tempestas suda, nec abris
Imbricitor furit Auster alis, turpèstue phalanges,

Munito

Munito valeant tormenta adhibere decoro.

Et quid nota loquar? testis tua IENA futura est,
Dum sedes istic Musis, dum docta patescent
Atria: Vbi in magno populo cætuq; coacto
Aonidum, iam tum primo te flore iuuent
Vidi oculis, vidi ipse meis atq; auribus hausi,
Magnum animo, promium ingenio, doctum arte Magi-
Auscultare viros, & responsare palamq; stra
Differere, & doctis toties contendere dictis.

Salaidum unde parens Academia grata patrono,
RECTOREM terite creans decreuit honores
Supremos: & iura scholæ sanctumq; senatum
Commisit, claneisq; dedit clauimq; regendum:
Fatorum persaga parens, Diuinaq; fortis,
Quam SOL, quam dias venienti lucis in oras,
(Terga premens TAVRI, medioq; in culmine, & almis
Cæli in corde potens radiis, sceptroq; verendus)
Fatali in tabula, fatali munere DIUUM,
Decretam tibi concessit propriamq; dicauit:
Vidit & inuidit SOLEMq; polumq; benignum,
MERCURIUS, retroq; ruens vestigia torsit.

Et miramur adhuc: quam qua tanta redundet
Dexteritas ab origine: quo sapientia fonte.
Tanta fluat, fatoq; virum PRUDENTIA maior:
Qua fatus preclara patras, culpata relinquis.

Consulis in medium, ut lapsis succurrerere rebus
Ipse queas, classemq; aquatis ducere valis:
Consilioq; datis maturo obsistere turbis,
Ne qua vel insanum superent incommoda vulgus,
Musarum vestitus furiis damnisq; feratur
In præceps, aut inuidia frangatur honestum.
Hanc stipant reliqua Diuina stirpe sorores,
Et lateri agglomerant Diuo, & comitantur euntem
Alma Themis, veriq; amor, & Dearobore præstans:
Majestasq; simul, vigil & custodia sceptri,
Et grauitas, leniq; patens Clementia vultu,
Et splendor circum & felix successus honorum.
Omnia quæ tam docta tenes quam sanguine ab alto
Ducta patrum, quorum virtus & gloria in ipsos
Transcurrit natos: Adeò in te ut sidere puro
Effulgent veterum radii Pietatis auorum,
Ut te quisq; putet delapsum ex aethere Numen.

Macte tua virtute, pia virtute, piōq;
Macte animo & studio princeps: sic iuit ad astra
Maiorum series nunquam interrupta tuorum.
Sic proauus dux alme tuus FRIDERICVS honores
Æternāmq; tulit fidei sine labe coronam:
Sic & auus genitorq; tuus patruiq; gemelli
Ire per aethereas sedes adestq; videntur,
Nec secus ac gemini Pollux cum Castore fulgent.

A pro-

A proauo tu sextus eris, cui formula debet
Se fidei, AVGUSTAS tandem patefacta sub auras:
Auspiciis LUTHERE tuis calamisq; PHILIPPI
Edita, & vlierius spatio sum didita in orbem,
Quà gemino omnipatens prodit se terra sub axe,
Quà sol undisono nitidum Caput & quore tollit,
Conditq; Hesperio fessos qua gurgite currus.
Hanc auis impensa generosi sanguinis, ipsam
MAVRICIVS Scythiae terror decorauit: Eandem
AVGVSTVS pater, Augusti augustissima proles
CHRISTIADES patrum vestigia sancta secutus
Afferuit, normamq; dedit Templisq; Scholisq;
Depositumq; tibi medio in discriminine lethi
Tradidit, & sancta fidei commisit habendam,
Cum dixit moriens: Habeat nunc ista benignum
Te frater FRIDERICE etiam GVLIELME patronum:
Fac ut defendas, quo defendare sub illa,
Quam contra non lingua valet, non bruta valebunt
Fulmina pontificum, non si ferro orbis & orcus
Irruat, & vireis Acherontis & omnia secum
Monstra ferat, furiasq; omnes Lemuresq; profundos.
Sic poteris Joua tibi conciliare fauorem,
Sic poteris sanctos meritis tibi iungere Diuos,
Sic proauos reddesq; patrem; sic mille triumphos,
Sic totidem lauros totidemq; merebere quercus:

Sic

Sic decus acquires cunctis memorabile Saclis.

Hanc NATIS etiam simili pietate souendam
Mandauit, qui animo quondam qua maximus alto.
Concepit genitor, populo generiq; piorum,
Perficient, patriisq; regent virtutibus orbem.
Fata modo vitam, diue modo pensa trahentes
Adiustum extendant etatis stamina robur:
Quicis tot felices annos, tot secla precamur,
Æthera quot volucres pennis, quot E aquora pinnis
Traiiciunt pisces, pelagus quot voluit arenas:
Gargara quot spicas numerant, quot sidera cælo
Nocturnam volitant circum rutilantia Lunam.

Salve Teutonia lumen, Numenq; tuorum!
Salve iterum atq; iterum, redeasq; sub aethera sero,
Vnde venis, tardusq; poli laqueata reuise:
Quem male habet, nostri te nondum mittere curam,
Ac sibi te reddi sanctisque penatibus optat:
Quos inter vera Pietatis honore coruscus
CHRISTIADES dudum AVGVSTO cum patre recumbit,
Purpureo que tibi Nectar propinat ab ore,
Expectans reducem cognato e sanguine Diuum
Indigetem, meritisque grauem, grauidumque triumphis.

Nr. 1236.

80

f

ULB Halle
002 819 279

3

Aa 31 nur verknüpft JA → 06
f1-5 f 40 Stück
f23

Vd 17 Ne-

Farbkarte #13

B.I.G.

